

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Warszawa, 22 maja 2019 r.

ZSOŚS.027.37.2019. 39374

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2019 -05- 24
ZAL.	NR .....

Pan

dr Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do pisma Pana Ministra (VII.501.24.2019. KŁ) dotyczącego przetwarzania danych osobowych pracowników sądów tj. numeru identyfikującego PESEL w pismach urzędowych wymagających podpisu elektronicznego Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych informuję, że organ nadzorczy podziela argumentację dotyczącą problematyki przedstawionej w ww. piśmie. Dostrzegając złożoność zagadnienia oraz mając na względzie prawo do prywatności pracowników sądów, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000 ze zm.) wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej i dokonanie stosownych zmian w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.), celem dostosowania aktualnych regulacji prawnych do zasad wyrażonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

(ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 ze zmianą ogłoszoną w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2, dalej: RODO).

Zauważyć należy, iż art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.) zakłada, że ilekroć do Krajowego Rejestru Sądowego wpisuje się osobę fizyczną, zamieszcza się tam nazwisko i imiona oraz identyfikator nadany w systemie ewidencji ludności (numer PESEL). Jednocześnie art. 8 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym zakłada jawność Krajowego Rejestru Sądowego i jego bezwarunkową powszechną dostępność.

Jednocześnie nie sposób pominąć tego, że wraz ze stosowaniem RODO w polskim porządku prawnym od 25 maja 2019 r. istnieje konieczność dokonania pełnego przeglądu wszystkich przepisów prawa powszechnie obowiązującego w celu dostosowania ich do przepisów RODO. Zgodnie z motywem 8 RODO w zakresie, w jakim rozporządzenie to dopuszcza doprecyzowanie lub zawężenie jego przepisów przez prawo państw członkowskich, mogą one – o ile jest to niezbędne, by krajowe przepisy były spójne i zrozumiałe dla osób, do których mają zastosowanie – włączyć elementy RODO do swego prawa krajowego. Stosownie do art. 87 RODO Państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym. W takim przypadku krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym używa się wyłącznie z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, które przewiduje RODO. Numer PESEL w rozumieniu art. 87 RODO jest wspomnianym krajowym numerem identyfikacyjnym, którego przetwarzanie powinno odbywać się z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, przewidzianych w RODO. Wskazany numer PESEL w sposób unikalny identyfikuje daną osobę i pozwala na ustalenie szeregu dodatkowych informacji takich jak płeć, czy wiek tej osoby. Z uwagi na swoją unikalność numer PESEL bywa wykorzystywany również do uwierzytelniania osoby (niestety często w sposób nieprawidłowy, grożący chociażby tzw. „kradzieżą tożsamości”). Przetwarzanie numeru PESEL bez wyraźnie określonej podstawy prawnej i zachowania odpowiednich zasad bezpieczeństwa może stwarzać różnego rodzaju zagrożenia w sferze ochrony danych osobowych. Stosowanie uniwersalnych identyfikatorów osobowych umożliwia lub ułatwia integrację zbiorów danych, tworzenie bardzo dużych baz poprzez łączenie różnych zasobów, gdzie łącznikiem jest uniwersalny identyfikator. Możliwość powiązania informacji z wielu powszechnie dostępnych baz danych/rejestrów w oparciu

o numer PESEL stwarza ryzyko tworzenia profili osobowych, co, jeśli odbywa się bez wiedzy tej osoby, może stanowić zagrożenie dla jej prywatności.

Przez wzgląd na powyższe koniecznym jest zatem systemowe podejście do rejestrów publicznych w zakresie danych w nich upublicznianych. Organ nadzorczy rozumiejąc funkcję, jaką dla właściwej ochrony obrotu gospodarczego odgrywa Krajowy Rejestr Sądowy, wskazał Ministrowi Sprawiedliwości na konieczność dokonania wyważenia między wartością, jaką jest właściwa ochrona obrotu gospodarczego, a wartością, jaką jest prawo osoby do prywatności. RODO wymusza zmianę spojrzenia na wszelkie dane publikowane w sieci. Powołać tu można chociażby prawo do usunięcia danych/ bycia zapomnianym (art. 17 RODO). Motyw 66 RODO stanowi, że dla wzmocnienia prawa do „bycia zapomnianym” w Internecie, należy rozszerzyć prawo do usunięcia danych poprzez zobowiązanie administratora, który upublicznił te dane osobowe, do poinformowania administratorów, którzy przetwarzają takie dane osobowe o usunięciu wszelkich łączy do tych danych, kopii tych danych osobowych lub ich replikacji. Również zasada ochrony danych w fazie projektowania oraz zasada domyślnej ochrony danych (art. 25 RODO) muszą być brane pod uwagę przy tworzeniu nowych rejestrów/baz danych na gruncie powstających ustaw, jak i budowania nowych baz danych przez kolejne podmioty w trybie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1243 z późn. zm.).

Funkcjonująca obecnie na gruncie Krajowego Rejestru Sądowego koncepcja jawności bezwzględnej numeru PESEL wymaga ponownej weryfikacji. Organ nadzorczy rozumiejąc przesłanki, dla których numer PESEL w Krajowym Rejestrze Sądowym funkcjonuje jako dana jawna (bezpieczeństwo obrotu gospodarczego) wskazał, że rozwiązania te zostały wprowadzone wiele lat temu, a funkcjonowanie RODO w polskim porządku prawnym sprzyja ponownej weryfikacji tej koncepcji. Należy wskazać, że każde podanie numeru PESEL do publicznej wiadomości dotyka również sfery prywatnej osoby. W przypadku Krajowego Rejestru Sądowego dotyczy to również osób, które nie sprawują już funkcji w podmiotach tam uwidoczniionych, takich jak byli pełnomocnicy czy byli prokurenci. Numer PESEL osoby ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym czyni go informacją powszechnie dostępną. Należy podkreślić, że numer PESEL w swojej istocie nie został stworzony jako dana jawna i powszechnie dostępna, czego dowodzą m. in. regulacje ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2018 r. poz. 1382 z późn. zm.) czy ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2019 r. poz. 653). Stąd też dzieląc wątpliwości wyrażone w piśmie Pana Ministra w zakresie ujawniania

danych identyfikacyjnych pracowników sądowych w pismach urzędowych opatrzonych podpisem elektronicznym, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych dostrzega potrzebę przeanalizowania modelu dostępności na gruncie rejestrów państwowych, w tym Krajowego Rejestru Sądowego, albowiem taka debata nie odbyła się w trakcie prac nad ustawą z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

W kontekście poruszanych wyżej problemów oraz specyfiki numeru PESEL zasadnym byłoby wprowadzenie zasady ograniczonego dostępu do numeru PESEL w miejsce obecnie obowiązującej zasady jego bezwarunkowej powszechnej dostępności w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jako przykład takiego rozwiązania wskazać można art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. poz. 647 z późn. zm.), gdzie część danych zamieszczanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej nie podlega zasadzie bezwarunkowej dostępności, co nie oznacza wyłączenia ich udostępniania w trybie wnioskowym. Stworzenie odpowiednich warunków dla właściwej ochrony numeru PESEL jest konieczne dla zapewnienia zgodności przepisów krajowych z przepisami RODO.

Dlatego też Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych korzystając z kompetencji wyrażonych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000 ze zm.) zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie prac legislacyjnych mających na celu uregulowanie problematyki ujętej w przedstawionym piśmie Pana Ministra. Jednocześnie organ nadzorczy deklaruje wolę współpracy przy dokonywaniu oceny zaproponowanych przez projektodawcę nowych rozwiązań.

Z uprzejmością

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Zespołu ds. Sektora
Organów Ścigania i Sądów

Katarzyna Hildebrandt